

hvor Meget den kan udvikles derigjennem, maa man, da det jo vil være noget Splinternyt, lade Erfaringen raade for og være Læremester i, blandt Andet ogsaa fordi man endnu ikke har beskæftiget sig saaledes dermed eller havt de Midler og Indretninger dertil, som vare nødvendige for at kunne gjøre det til et Grundstudium for en heel Retning af Skolen. Dette er Grunden, hvorfor det ikke er kommet dertil endnu, at det har faaet Stilling og Rang med de andre Underviisningsfag, medens der dog er givet Anledning til at prøve Virkningen og Betydningen deraf. Naar det ærede Medlem har talt om Historien som det, det egentlig kom an paa, da er jo Historiens Betydning sandsynligviis saa almindelig anerkjendt, at man ikke behøver at dvæle videre derved, men det er ialfald ligesaa sikkert, at Skolen, som den her er foreslaaet fra min Side, optager af Historien saa Meget, som det vel maa ansees for at være ønskeligt. At gjøre Eleverne til lærde Historikere, er jo ikke Meningen, men Meningen er — og det er netop et Særkjende ved det foreliggende Forslag — at der ved den hele Ordning skal skaffes tilbørlig Frihed for den høiere Uddannelse ogsaa i Historie, og det ikke blot for den enkelte Retning, men for begge Retninger i Fællesskab. Naar det ærede Medlem derefter gjorde opmærksom paa, at der var en Forskjel mellem Lovforslaget og de 11 Medlemmer — om jeg tør kalde dem saa; jeg veed nemlig ikke, om der blandt dem ikke var forskjellige Meninger — som vilde indskrænke den høiere Skoles nuværende 8aarige Underviisning til 4 eetaarige Classer, saa berørte det ærede Medlem der slet ikke den Side af Sagen, som jeg som Underviisningsminister og efter min fulde Overbeviisning om, hvad vort Fædrelands Larv kræver, maa ansee for at være et Hovedpunkt, nemlig hvorvidt den høiere Skole, naar Eleverne komme ind fra forskjellige Sider og gaae igjennem 4 Classer, virkelig vil være saaledes indrettet, at der gjennem den kan opnaaes en saadan sammenhængende Underviisning, som kan lede til den alsidige og grundige Dannelse, der skulde være Formaålet for den høiere Underviisning. Her troer jeg, at det

ærede Medlem har imod sig de allerfleste af dem, som kjende til Betingelserne for et gavnligt Udbytte af den høiere Underviisning. Derimod skal jeg indrømme det ærede Medlem, at naar man kan see ud over denne Betragtning, og naar man kunde fordele disse 4 Classer, som man kaster bort, rundt omkring, og kunde opstille saadanne fagre Billeder, at der rundt omkring faldt en Skole af, da vilde denne Tanke ganske vist være meget tiltalende, men det er ikke det Standpunkt, hvorfra Ministeriet har kunnet opfatte Sagen, og hvis jeg noget turde formørke dette lyse Billede, maa jeg dog tilføie, at det ærede Medlem vistnok vilde komme til at see, at det ingenlunde vil blive Resultatet, og at den hele store oeconomiske Inddeling, som han gjør Regning paa, vil vinde mærkbar ind. Det er virkelig ikke disse Classer — de lavere — til hvilke Udgifterne til Skolen ere af nogen stor Betydning. Derfor jeg ikke tager fejl, er det 16 Disciple, som kunne siges at betale en Klasse, men man vil faae at see, at der netop i disse Classer i Regelen er et større Discipelantal, saa at man ingenlunde ved at høre dem vilde komme til de store Midler, som skulde fordeles rundt omkring for at skabe andre Skoler. Det er ganske vist en Tanke, som jeg aldrig vil kunne gaae ind paa. Der næst maa jeg tilføie, at naar Ministeriet har erkjendt, at der kunde være nogen Opfordring til, hvor saadanne Skoler have dannet sig, der passende kunde udføre Arbeidet, at lade de to nederste Classer bortfalde, saa er dette begrundet i en Overveielse af, hvad der kan ansees paa nogen Maade som gjørligt uden Skade for de høiere Skoler med Hensyn til de forskjellige Fag og Discipliner, som tage deres Begyndelse i 3die Klasse. Det er tilføjelige en meget bekjendt Sag, at dette i flere Retninger kan faae praktisk Betydning. Der er ikke stor Banffelighed ved at see, om der er Skoler tilstede, der ere saaledes ordnede, at de kunne paatage sig dette Arbeide, og der er heller Intet tvivlen for, at Forholdet ved saadanne Skoler, der nu ikke kunne det, vil kunne komme til at stille sig saaledes, at de maae kunne fyldestgjøre et saadant Krav; der vil man da kunne opnaae, at saa-